

ПРОДУКТИВНІ СЛОВОТВІРНІ МОДЕЛІ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ, РОСІЙСЬКОЇ ТА ХОРВАТСЬКОЇ МОВ)

Горобець С. В.

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

У статті простежено словотвірну адаптацію англійських запозичень зі сфери інформаційних технологій, визначено найбільш продуктивні словотвірні моделі термінологічної лексики в літературній мові, їх вияв у професійному жаргоні.

Ключові слова: словотвірна адаптація, словотвірна модель, словотвірні афікси, українська, російська, хорватська мови, запозичення, термінологія інформаційних та комп'ютерних технологій.

В статье анализируется словообразовательная адаптация англоязычных лексических заимствований в сфере информационных технологий, определяются наиболее продуктивные словообразовательные модели терминологической лексики в литературном языке, их влияние на профессиональный жаргон.

Ключевые слова: словообразовательная адаптация, словообразовательная модель, словообразовательные аффиксы, украинский, русский, хорватский языки, заимствования, терминология информационных и компьютерных технологий.

In article word-formation adaptation of English-speaking lexical loans in sphere of an information technology is analyzed, the most productive word-formation models of terminological lexicon in a literary language, their influence on a professional slang are defined.

Keywords: word-formation adaptation, word-formation model, word-formation affixes, the Ukrainian, Russian, Croatian languages, loans, terminology of information and computer technologies.

Потреби сучасної мовної практики, що висувають перед дослідниками завдання встановити зовнішні і внутрішні детермінанти розвитку мови і пріоритети її ресурсів для їх задоволення, покликані відповісти на такі конкретні питання: 1) які зовнішні чинники спричиняються до появи активних і стабільних інновацій в лексиконі української, російської та хорватської мов; 2) співвідношення питомих і запозичених мовних ресурсів для оновлення української, російської та хорватської мов; 3) вплив нових номінацій на порушення рівноваги в системі мови; 4) регулятори підтримання стійкої рівноваги в лексиконі. У зв'язку з цим слушним видається твердження дослідників про те, що тільки завдяки глибокому вивченню окремих мов і встановленню, "які явища в них у ту чи іншу добу були стабільними, а які потенційними" [6, с. 30], вдається встановити причини і наслідки мовної динаміки.

Дослідженню іншомовних слів та запозичень зі сфери інформаційних та комп'ютерних технологій у слов'янських мовах, зокрема в українській, російській та хорватській, присвячено багато праць вітчизняних і зарубіжних учених (Н. Ю. Авіна, Б. М. Ажнюк, Н. С. Арапова, О. В. Афанасьєва, В. П. Белянін, В. Беніні, М. А. Брейтер, К. Вашакова, О. В. Ворон, Е. Н. Геккіна, Е. И. Голанова, К. Гутшмидт, А. И. Дьяков, О. И. Єрсакова, В. С. Захаров, Е. А. Земська, С. С. Ізюмська, Г. Г. Казарян, Цв. Карастойчева, Є. В. Карпіловська, Л. П. Крисін, В. М. Лейчик, П. В. Лихолітов, А. Марковські, В. М. Мокієнко, А. Рангелова, В. П. Рукомойникова, О. А. Стишов, Ш. Сешан, Г. Г. Тимофєєва, Л. Н. Чевтанова та ін.).

Усвідомлення лінгвістами Інтернет-простору як нової багатоаспектної галузі функціонування мови і пов'язане із цим залучення мови Мережі до особливого типу комунікативно-прагматичної діяльності, а також міжкультурний і міжнародний характер

терміносистеми Інтернету, зумовлений новою парадигмою, визначає **актуальність** цієї роботи, метою якої є аналіз одного з аспектів динаміки розвитку комп'ютерної лексики в системі сучасної української, російської та хорватської мов.

Предмет дослідження – словотвірні тенденції розвитку сучасного лексикону в галузі комп'ютерних та інформаційних технологій (на базі української, російської та хорватської мов).

У процесі лексичного запозичення у сфері комп'ютерних та інформаційних технологій слід відзначити не лише тенденцію до інтернаціоналізації словника, а й способів словотворення. Розширення інтернаціонального фонду тут відбувається як шляхом запозичення чужомовної лексики, так і створення нових слів на основі інтернаціональних морфем.

Продуктивність словотвірного типу номінацій із суфіксом **-ізацій/-изацій-** на базі різних мов дослідники пояснюють тенденцією до європеїзації (інтернаціоналізації) лексико-семантичної системи (назви творяться переважно від іншомовних за походженням дієслів): *комп'ютеризувати – комп'ютеризація* [3, с. 180; 2, с. 107; 7, с. 132]. Спостерігається співвідносне вживання зазначених словотвірних типів та утворень із суфіксом **-нн-**: *сканування* “оптичне введення зображення у пам'ять комп'ютера”; *програмування* “теоретична і практична діяльність зі створення програм для комп'ютера”.

За продуктивною моделлю “іменник – назва об'єкта професійної діяльності особи + суфікс **-ар**”, від якої в українській мові регулярно творяться похідні іменники – назви особи, яка виробляє та поширює або продає те, що назване твірною основою, утворено назву *спамер* у значенні “той, хто розсилає небажані електронні матеріали (найчастіше рекламного змісту) через мережу без замовлення”.

Серед прикметникових суфіксів найвищу продуктивність виявляє формант **-н-**, який для творення нових ад'єктивів поєднується з неусіченими основами субстантивів на приголосний, напр.: *пейджер – пейджерний, модем – модемний, принтер – принтерний*.

Словотвірний тип із суфіксом **-ець/-івець** характерний для інноваційних субстантивів відіменникового походження: *інтернетівець, факсівець*.

Продуктивний також спосіб творення відіменникових прикметників за допомогою суфікса **-ськ-**: *Інтернет – інтернетівський, хакер – хакерський*.

Іменники-новотвори на основі об'єктної конструкції (стрижневого віддієслівного субстантиву, який вимагає іменника у формі родового, знахідного та орудного відмінка) представлені лише одним словотвірним типом: *програмотворення*.

Серед новотворів із префіксом **супер-** домінують лексичні одиниці на позначення назви технічних винаходів, досягнень: *суперкомп'ютер, суперЕОМ* тощо.

Префіксоїд англійського походження **міні-** (“найменший, мінімальний”) і ситуативно синонімічний йому **мікро-** виявляють широкі комбінаторні властивості при творенні нових назв, приєднуючись як до іншомовних (*міні(мікро)-комп'ютер*), так і до питомих слов'янських іменників (*міні(мікро)-ЕОМ*), напр.: “До *мікро-ЕОМ* можна підключити і монітор “Електроніка МС 6106.02” (3 журн.).

У сфері комп'ютерних технологій в усіх трьох слов'янських мовах засвідчено чимало лексичних запозичень з англійським суфіксом **-ing** на позначення процесу або виду діяльності (напр.: *зетінг* “формування інформаційної палітри перескоками в гіпертекстових посиланнях”, *комп'ютеринг* “сукупність методів комп'ютерного оброблення інформації”, *пейджинг* “вид зв'язку за допомогою пейджера”: “Новий метод діагностики – це інтеграція інтелекту й активності природознавства й техніки – біології, фізики, медицини, електроніки та комп'ютерингу” (3 газ.); “*Пейджинг* здійснює компанія GMSL” (3 газ.) [приклади з [10, с. 58, 87]]. Б. М. Ажнюк на прикладі російської мови засвідчує практику самостійного функціонування запозичень із цими афіксами як продуктивного елемента словотвірної системи: *собакинг* “вигул собаки, що живе з господарем у міській квартирі”, *кефіринг* “уживання літнім пацієнтом призначеної лікарем порції кефіру (за допомогою доглядачки)”.

що свідчить про номінативну потребу в ньому як заміника менш компактною назви [1, с. 202]. У російській мові трапляється також метафоричне вживання таких форм, напр. *бомбинг* “швидкісна акція любителів графіті, незаконне розмальовування фасадів будинків, поїздів тощо” (з англ. *bombing* – буквально “бомбування”), пор. у поезії Є. Євтушенка: “Мистер *Бомбинг*, вашу дочку Ну хоть чуть обжог напалм? Иль Вьетнам на вас напал?” (“Дорога номер один”).

Уможливлення деяких запозичень тільки за участю хорватського словотвірного афікса слід розглядати як вияв хорватизації, пор.: *laserovka* [leizr-] “лазерний принтер”.

У сфері комп’ютерної техніки та інформаційних технологій хорватської мови особливого поширення набули афіксальні прикметникові похідні від іменників, напр.: *software* “програмне забезпечення пристрою” – *softverski* (*Softverskim kriminalitetom smatra se uporaba, odnosno umnozavanje, instaliranje korištenje, stavljanje u promet (prodaja, distribucija, uvoz-izvoz, posudba, darovanje) itd.* – EP), *hardware* “матеріальна частина комп’ютера чи подібного пристрою” – *hardverski* (*Hardverski firewall je dio hardvera koji u sklopu racunarske mreze ima mogucnost da spriječi nepropisni prijenos podataka preko mreze koji je zabranjen od strane sigurnosne police.* – EP), *firmware* “програмне забезпечення пристрою, закладене в його пам’ять виробником” – *firmverki* (*redovnoj zameni ulja, loguje se auto preko svog rutera iz svoje interne mreze preko interneta na fabričku bazu podataka gde se razmenjuju svi softverski i firmverski podaci.* – EP). Засвідчені поодинокі англізми такого типу в українській та російській мовах (*софтверний, софтовий*) демонструють значну диспропорцію порівняно з хорватськими запозиченнями, проте в рекламі та неформальному спілкуванні в Інтернеті дедалі ширше вживаються прикметники *хардверний* і *софтверний*: *Софтверний пірат заподіяв збиток у 20 млн. дол. США; Хардверные компоненти включают в себя радиомодемы, источники питания, оптические изоляторы, распределители* [прикладі взято з: 1, с. 203]. Трапилося й оказіональне вживання слова *фирмвер* [там само].

В усіх зіставлюваних мовах дієслова-англіцизми утворюються шляхом додавання до словотвірної основи – транскрибованого англійського дієслова – традиційних суфіксів, від яких у національних мовах утворюються дієслівні похідні від питомих слів, напр.: укр. *юзати*, рос. *юзать* “використовувати, застосовувати” (від англ. *use*), укр. *клікати* / *клікнути*, рос. *кликать* / *кликнуть* “клацати/клацнути; щёлкать/щёлкнуть” (від англ. *click*). Трапляються також префіксальні форми видових похідних, напр.: *відсканувати* (рос. *отсканировать*), *відфаксувати*. Як питомі за способом творення розглядаються префіксальні утворення від різних частин мови: *просканувати, перепрограмувати* [8, с. 86; 4, с. 162-163]

Значну продуктивність виявляють також прикметникові суфіксальні похідні від іменників, напр., *зепінг* – *зепінговий* – *зепінговість*.

Серед порівнюваних мов жодна не відзначається особливою продуктивністю в утворенні похідних жіночого роду від запозичень, що називають професію чи рід занять у галузі комп’ютерних технологій, які, проте, не виходять за межі просторіччя та побутового мовлення: укр. *програмістка, хакерша*; рос. *программистка, хакерша*; хорв. *programerica, hakerica* (напр., *hocu biti hakerica* – EP). Прикладом дискурсивної реалізації деяких типів віртуальних мовних особистостей є синонімічна до лексеми *хакерша* питома українська назва-словосполучення *Віртуальна відьма*.

Англійська мова, зокрема у сфері інформатики та комп’ютерних технологій, дедалі розширює свій вплив на мови-реципієнти не тільки як джерело для власне лексичних і словотвірних запозичень, а й як донор синтаксичних моделей. Виявом тяжіння до граматичного аналітизму є модель NA + N, де NA – іменник у ролі означення [1, с. 205], напр.: *PC користувач, Java програміст, WEB сторінка* тощо. Препозитивним елементом у ролі означення можуть бути різнотипні одиниці, часто-густо з латиноалфавітними абрєвіатурами: загальні і власні назви (*UMS магазин* “магазин компанії UMS”), абрєвіатури

(IT-індустрія “індустрія інформаційних технологій”), орфографічно неадаптовані первісно англійські написання слів (*гікснік, кіберспік, нетспік* – з англ. відповідно *geeksspeak, cyberspeak, netspeak*).

Як одиниці міжнародного значення іншомовні аббревіатури на позначення нових інформаційних і комп'ютерних технологій являють собою особливість сучасних запозичень і передаються різними способами, як-от: а) практична транскрипція, коли подібно не аббревіатурних слів через матеріальний вигляд англіцизмів передається звучання їх прототипів, напр., *сіді* – компакт-диск CD, *ді-ві-ді* – DVD, *енті* – операційна система Windows NT, *вісі* – програма VC; б) транслітерація, напр., ПК “персональний комп'ютер” < PC, особливість якої полягає в різному причитуванні іномовної аббревіатури – буквеному (СМС [есемес] < SMS < Short Message Service; ММС[емемес] < MMS < Multimedia Message Service «служба мультимедійних повідомлень», або звуковому: ДОС [дос], ВІП [віп]); в) змішаний спосіб, коли читання транслітерованої аббревіатури зорієнтоване на вимогу мови-джерела: СД – транслітерація англ. CD, але читається як [с'ід'і], а не *[есде] (див. детальніше [5, с. 106]).

Передача запозичуваної аббревіатури шляхом транскрипції / транслітерації з приєднанням суфікса характерна для розмовної і некодифікованої мови (*СМС-ка, ММС-ка, сидиромка, сидюк, сидюшни*).

Нове для української (як і російської) графіки явище – поява в «живій» інтернетівській мові написання аналогічно до транскрибованих чи транслітерованих аббревіатур з голосною у їх складі, консонантних аббревіатур малими літерами (*СМС, гпрс*), які нерідко в електронній мові відмінюються: *написати в смсі*, пор. у рос. : *и текст в ммсе посылаю и музыку* (приклад з: [5, с. 107]).

Співіснування редукованих розмовних і повних професійних номінацій демонструє ряд англіцизмів з основами-вкрапленнями в препозиції, напр.: *сидюк* – жаргонізм користувачів комп'ютерів на означення компакт-дисків як розмовний варіант українського відповідника англійської аббревіатури *CD* (Compact Disc “компакт-диск для накопичення інформації”) і транскрибований варіант аббревіатури *CD-ROM* (Compact Disc Read Only Memory “пристрій для запам'ятовування інформації на таких носіях”) *сидиром*; основа *DVD*- (Digital Versatile Disk – цифровий багатифункціональний диск) і згорнуте розмовномовне її позначення – *дівідішка*. Друга частина складних назв з основами-вкрапленнями – основи-специфікатори – не тільки задовольняють потреби професійного спілкування (*DVD-програвач, DVD-формат*), а й виступають як диференційний компонент семантики таких номінацій (*SMS-інструкція, SMS-довідка, sms-голосування sms*). Створення (породження) новими запозиченнями неологізмів свідчить про гнучкість і багатство словотвірних можливостей мови-запозичувача, її здатність перетворювати чужий лексичний матеріал. Словотвірні можливості іншомовних неологізмів залежать від їхніх семантичних і структурних особливостей. Високий словотворчий потенціал мають так звані актуалізовані неологізми на позначення запозичених із чужої дійсності і необхідних в нашому житті явища і поняття, на яких сфокусована соціальна увага, які з часом стають стилістично-нейтральними і загальноживаними, напр.: *комп'ютер – мікрокомп'ютер, комп'ютеризація, комп'ютеризувати, комп'ютеризуватися, комп'ютеризований, комп'ютерний, суперкомп'ютер, комп'ютероман, комп'ютерник, Інтернет – інтернетівський / інтєрнатський, інтєрнетник, інтєрнетизація, хакер – антихакер, антихакерський, по-хакерськи (-ому), хакерський, хакерство, хакера, хакерологія; сканер – сканувати, відсканувати, просканувати, сканування; спам – антиспамовий, спамити, спамоборона; спамер – спамерський, антиспамерський і т. ін.* Серед таких “ключових слів сучасності” чимало запозичених аббревіатур, словотворчий потенціал яких не поступається перед звичайними, не аббревіатурними словами (напр.. есемеситися < sms), деякі з них зберігають певний час оригінальну графіку і утворюють графічні гібриди: *ІВМ-подібний (-сумісний, -сумісність), SMS-ка, MMS-ка*.

Специфічною рисою функціонування української, російської та хорватської мов у наш час є стрімке формування словотвірного гнізда з актуалізованого слова. Сформовані на базі іншомовних неологізмів словотвірні гнізда поділяються на питомі (деривати, утворені на базі мови-запозичувача: *вірус – антивірус, вірусний, вірмейкер*) і запозичені (пари або ряди слів мають спільний корінь у мові-джерелі: *нікнейм* “псевдонім у мережі” від англ. *nickname* “прізвисько”, *неймінг* “створення імені в комерційній діяльності”, *неймер* “фахівець з неймінгу” зі стійким коренем *name* “ім’я”).

Оскільки серед запозичених слів переважають іменники, то першою сходинкою в дериваційному процесі виявляються відносні прикметники (*дисплей – дисплейний, картридж – картриджний, інтерфейс – інтерфейсовий*), регулярність уживання в мові яких засвідчують різноманітні суб’єктно-об’єктні зв’язки позначуваної іменником реальії, напр. *комп’ютерні ігри, комп’ютерна грамотність, комп’ютерна графіка, комп’ютерні мережі, комп’ютерна програма, комп’ютерна біржа, комп’ютерний андеграунд*. Чимало з таких прикметників активно вживаються в сучасній мові у складі термінів і стійких словосполучень, пор.: *антиспамерська програма, байтів блок, бітове зображення, вінчестерна копія (пам’ять), доменна адреса, інсталяційна програма, кілобайтний файл, плотерний вивід* тощо. Переважна більшість відносних прикметників утворюється за допомогою суфіксів *-ськ*, рос. *-ов/-ев-, -н-*, серед яких найпоширеніший і єдиний для творення прикметників від іменників на позначення особи суф. *-ськ-*, напр.: *спамерський, хакерський*. До основ неживих субстантивів приєднуються суф. *-н-, -ов/-ев-*: *модемний доступ, серверна платформа*, рос. *-ов- / -ев-*: *читовая карта* тощо. Пор. також дублетні прикметники, утворені від одного субстантиву за допомогою різних словотворчих суфіксів (*мегабайтний (файл) – мегабайтів, спамівський – спамовий*) або зі спільним суфіксом, але відрізняються інтерфіксами чи наявністю / відсутністю інтерфікса у своєму складі (*інтернетівський – інтернетський, юзерський – юзерівський*). Основи “інгових” іменників завжди оформляються суф. *-ов-* (*каддинговий*). Пор. також віддієслівні суфіксальні прикметники: *комп’ютеризований* – від *комп’ютеризуватися* “упроваджувати у свою діяльність комп’ютери” [АЛ]. З часом новий прикметник сам може стати підґрунтям для утворення нових слів – прислівників (*віртуально, моніторно, по-хакерськи (-ому)*), іменників, зокрема усічень (*контрафакт*), нових прикметників (*антивірусний, антиспамерський* “спрямований проти спаму”, *антихакерський*), які у свою чергу можуть стати твірною базою для нових слів, напр. *антивірусний > антивірусник*. Пор. ще абстрактні іменники – похідні від назв осіб за допомогою суф. *-ств(о)*: *кібергангстерство, хакерство* тощо.

Іменники на позначення особи становлять найбільшу групу серед “відмінкових” дериватів, які за їхнім значенням можна розкласифікувати так: особа за професією: *комп’ютерник / комп’ютерицик*; особа за родом діяльності: *вірусописець, антихакер / вирусописатель, антихакер*; особа за захопленням: *інтернетник, комп’ютероман, чатянин, форумчанин, геймоголік* “любитель комп’ютерних ігор” / *інтернетчик, комп’ютероман, чатланин, форумчанин, геймоголік* “любитель комп’ютерних ігор”; значення жіночності: *нікерша* “власниця комп’ютерного псевдоніму”, *хакерша / никерша, хакерша*.

Нові номінації осіб утворюються від живих іменників (*антихакер*) або неживих (*інтернетник, комп’ютерник*). Способи творення нових комбінацій такі: складання (рос. *вирусописатель* “програміст, який створює віруси” [АЛ]), префіксальний (*антихакер, комодератор* “помічник модератора”), усічення.

Паралельні позначення особи, утворені від одного і того самого іншомовного слова, об’єднані тотожним лексичним значенням, яке стилістично диференційовані: *програміст – програмник* (заст.) – *програмер* (жарг.).

Приєднанням до запозиченого дієслова префікса або/і постфікса творяться віддієслівні деривати: *відсканувати, просканувати, перепрограмувати*; пор. ще лексикографічно оформлені рос. *проангрейдить (компьютер) < ангрейдить* “обновити” [АЛ], *ангрейдиться* [АЛ]. Відсубстантивні деривати численніші, причому це переважно суфіксальні утворення із суф. *-ува- / -ова-, -и-* (рос. *-ирова- / -изирова- / -ова-, -и-*), *-(о)ну-* (рос. *-(а)ну-*), *-нича*, напр.: *комп'ютеризуватися / компьютеризироваться, есемесити(ся) / эсэмесить(ся), спамити / спамить* “розсилати спам”, *чатитися / чатиться, інтерфейсити / интерфейсить, имеють (від імейл), ксернути / ксернуть* “здійснити конвертацію (переведення тексту в інше кодування)” [СЗА], *ексельнутися / эксельнуться* “працювати в програмі Excel”, а також жаргонізм рос. *вебануть* “вийти в мережу” (< Веб + алюзія на нецензурне слово).

При творенні імен від запозичених іменників регулярний інтернаціональний суф. *-ізаці(я) / -изаці(я) / izaci(ja)*: *буферизація / буферизация / buferizacija* “збереження даних в буфері обміну”, *віртуалізація / виртуализация / virtualizacija, девіртуалізація / девиртуализация / devirtualizacija, інтернетизація / интернетизация / internetizacija*. Пор. синонімізацію дериватів до запозичених іменників на *-аці(я)/-ації(я)* віддієслівних утворень за допомогою суф. *-юванн(я) / -ни(e)-*: *інсталяція – інсталювання / инсталляция – инсталлирование, архівація “створення архівів файлів” – архівування / архивация – архивирование*. Створенню синонімічних пар і родів сприяють також суфікси процесуальності *-ств(о), -ізм / -зим, -аж, -н(а)*, а також сегмент *-інг / -инг*.

Деривати групи номінації предметів у сфері комп'ютерних технологій за значенням можна представити таким чином: а) просторові найменування (*комп'ютерна* “приміщення, обладнане комп'ютерами”), б) найменування комп'ютерних програм (*антивірусник, архіватор* “програма, що виконує стиснення та резервне копіювання файлів – архівування”, *спамообробка, спаможерка* – назви програм для боротьби зі спамом). Найпоширенішими способами номінації в цій групі є суфіксація (*архіватор*) і префіксація (*субноутбук* “портативний комп'ютер, за розміром менший за ноутбук; міні-ноутбук”), пор. також характерне для молодіжної мови нанизання синонімічних префіксів – *супермегапрограма*). Трапляються також номінації, утворені шляхом аббревіації (*КПК* “кишеньковий персональний комп'ютер”), універбації (*антивірусник* – < *антивірусна програма*) і усічення (*контрафакт* < *контрафактна продукція*). Схематично утворення похідних від словотворчо обмежених запозичень у формі словосполучень або композитів можна зобразити таким чином: усічення -> утворення деривата, напр.: *компік* (< *комп'ютер*), *демка* (*демо* < *демонстраційна версія програми*), *проник* (*проц.* < *процесор*). Можливе в цій сфері також експресивне словотворення: до іншомовних неологізмів особливо в усному мовленні, вільно приєднуються суфікси суб'єктивної оцінки: *віндузятник, віндура* “Windows”.

Отже, запозичення і словотворення як основні джерела поповнення і оновлення лексичного складу мови, виконують чимало спільних функцій, як-от: номінативна, компресивна (*КПК* “кишеньковий персональний комп'ютер”), експресивна (*віндузятник, віндура* “Windows”), стилістична.

Глобальна взаємозалежність є об'єктивною реальністю, і ми живемо і працюємо у взаємозалежному світі, в якому існують взаємопротилежні мовні тенденції: рух до єдності та пошук самосвідомості. Обмін інформацією відбувається в багатьох напрямках: соціокультурному, технологічному, державному. Світові системи комунікації та мережа Інтернет зруйнували бар'єри кордонів у людській комунікації за допомогою техніки. Компанії, пов'язані за допомогою мережі Інтернет, можуть співпрацювати, перебуваючи в різних частинах світу.

Потреби суспільної практики є визначальним чинником у процесі формування як україномовного, так і російськомовного, а також хорватомовного Інтернету, визначаючи способи і засоби номінації його понять. Водночас виявляється різний ступінь адаптованості англійських запозичень в українській, російській та хорватській мовах.

Структурно-семантична, експресивна і стилістична диференціація нової лексики для врівноваження її припливу відбувається в мовній системі через розподіл мовних одиниць за сферами функціонування, а також шляхом формування нових лексичних комплексів як способ регулювання використання питомих і запозичених ресурсів україномовної, російськомовної, а також хорватомовної номінації.

У зв'язку з розвитком техніки, появою нових технологій, тісною взаємодією різних світових культур, запозичення з інших мов неминучі. У такий спосіб відбувається еволюція національних терміносистем за умовами, що лексичні новоутворення збагачують словниковий запас мови.

Література

1. Ажнюк Б. М. Англізми в сучасній українській, російській і чеській мовах // Мовознавство. – 2008. – №2-3. – С. 190–207.
2. Даниленко Л. І. Лексико-семантичні інновації в сучасній чеській мові // Мовознавство. – 2001. – №3. – С. 104–112.
3. Земская Е. А. Активные тенденции словопроизводства // Русский язык. – Орле, 1997. – С. 167–201.
4. Земская Е. А. Специфи семантики и комбинаторики производства слов-гибридов / Svetlana Mengel (Hrsg) Slavische Wortbildung. Semantic und Kombinatorik. – Münster-London-Hamburg 2002. – С. 157 – 169.
5. Маринова Е. В. Иноязычные слова в русской речи конца XX – начала XXI в.: проблемы освоения и функционирования / Е. В. Маринова. – М.: ООО “Издательство ЭЛПИС”, 2008. – 495 с.
6. Матезиус В. О потенциальности языковых явлений // Матезиус В. Избранные труды по языкознанию. – М., 2003.
7. Стишов О. А. Українська лексика кінця XX століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) / Олександр Анатолійович Стишов. – К., 2005. – 387 с.
8. Шанский Н. М. Лексикология современного русского языка / Н. М. Шанский. – М., 1992.

Довідники

9. Англо-русский словарь по лингвистике и семиотике. – М., 2001. – 640 с.
10. Мазурик Д. Нове в українській лексиці: Словник-довідник / Д. Мазурик. – Л., 2002.
11. Толковый словарь русского языка конца XX в.: Языковые изменения. / Глав. ред. Г. Н. Складаревская. – СПб., 2000. – 700 с.